

УДК 343.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.4.4>

ПРОБЛЕМАТИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Бутиліна К.О.,

*аспірантка кафедри кримінально-правової політики,
Національний юридичний університет і*

мені Ярослава Мудрого

ORCID: 0009-0007-1893-4150

Бутиліна К.О. Проблематика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, що вчиняються з використанням мережі інтернет.

В статті розглянуто сучасний стан та проблематику кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, вчинених з використанням мережі інтернет. Окреслені базові міжнародно-правові акти, які регулюють запобіжну діяльність щодо таких посягань. Досліджено Конвенцію ООН про права дитини (1989), Факультативний протокол до Конвенції ООН щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та порнографії (2003), Будапештську конвенцію про кіберзлочинність (2001), Європейську конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (1950), а також Конвенцію Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатація та сексуального насильства (2007).

На підставі звітів UNICEF (2024), WeProtect Global Alliance (2023), Childlight (2024) та EPRS (2024) звертається увага на стрімке зростання масштабів онлайн-сексуального насильства над дітьми (CSEA – Child Sexual Exploitation and Abuse) та його трансформацію в глобальну загрозу.

Особлива увага приділена статті 23 Лансаротської конвенції, яка зобов'язує держави-учасниці криміналізувати домагання до дітей для сексуальних цілей за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), якщо після пропозиції зустрічі були вчинені дії для її реалізації, визнаючи суспільну небезпечність маніпулятивного впливу на дитину в електронному середовищі без обов'язковості фізичного контакту. В Україні ця норма імplementована у 2021 році через статтю 156-1 Кримінального кодексу України, яка охоплює фізичні та віртуальні форми контакту з дітьми з метою сексуальних дій, з відповідальністю з моменту вчинення хоча б однієї дії для реалізації зустрічі, незалежно від її фактичного здійснення, що відповідає міжнародним стандартам. Визнано запізнення в прийнятті цієї норми, що зумовило відсутність практики розслідування онлайн-злочинів у попередні роки. Але позитивом є усунення прогалин, посилення превенції та інтеграція з глобальними зусиллями протидії. Окреслено сучасні тенденції розвитку онлайн-сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей та фактори, що їх зумовлюють.

Ключові слова: злочини проти статевої свободи; кібергрумінг; Лансаротська конвенція; ст. 156-1 КК України; статева недоторканість дітей; цифрова безпека; сексуальне насильство над дітьми; кіберзлочинність; запобігання кіберзлочинам.

Butylina K.O. Criminal offenses against children's sexual autonomy and sexual integrity committed via the internet.

The article examines the current state and challenges associated with criminal offenses against children's sexual autonomy and sexual integrity committed via the Internet. It outlines key international legal instruments regulating preventive measures against such violations, including the UN Convention on the Rights of the Child (1989), the Optional Protocol to the Convention on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography (2000), the Budapest Convention on Cybercrime (2001), the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950), and the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (2007).

Particular attention is given to the rapid growth in the scale of online child sexual exploitation and abuse (CSEA – Child Sexual Exploitation and Abuse) and its transformation into a global threat, with references to reports from UNICEF (2024), WeProtect Global Alliance (2023), Childlight (2024), and EPRS (2024).

Special emphasis is placed on Article 23 of the Lanzarote Convention, which obliges States Parties to criminalize the solicitation of children for sexual purposes through information and communication technologies where material acts follow the proposal to meet, recognizing the social danger of manipulative influence on a child in the digital environment without requiring physical contact. In Ukraine, this provision was implemented in 2021 through Article 156-1 of the Criminal Code of Ukraine, which covers both physical and virtual forms of contact with minors for sexual purposes, with liability arising from the moment at least one act is committed to realize the meeting, regardless of whether it actually takes place – a formulation consistent with international standards. The delay in adopting this norm is acknowledged, as it resulted in the absence of investigative practice for online offenses in prior years. However, its introduction is viewed positively, as it eliminates legal gaps, strengthens prevention, and aligns with global efforts to combat the phenomenon. The article also outlines contemporary trends in the development of online child sexual exploitation and abuse and the factors driving them.

Key words: crimes against sexual autonomy; cyber-grooming; Lanzarote Convention; Article 156-1 of the Criminal Code of Ukraine; children's sexual integrity; digital safety; child sexual abuse; cybercrime; prevention of cybercrimes.

Постановка проблеми. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та недоторканості дітей обґрунтовано вважаються надзвичайно небезпечними. Вони загрожують їхньому психологічному добробуту, соціальній адаптації, ускладнюють повноцінне життя. Вчинення таких кримінальних правопорушень має далекосяжні наслідки для розвитку особистості потерпілих, їхньої соціальної інтеграції та можливості створення сім'ї. З розвитком цифрових технологій і масовим поширенням інтернету ця проблема набуває нових форм. Сексуальне насильство все частіше реалізується через інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ), перетворюючись на глобальний феномен, відомий як онлайн-сексуальна експлуатація та насильство щодо дітей (Child Sexual Exploitation and Abuse, далі – CSEA). Діти, як найбільш вразлива категорія населення, особливо схильні до ризику в віртуальному середовищі. Зростання кількості користувачів інтернету серед неповнолітніх робить цю загрозу ще актуальнішою, вимагаючи посиленого правового захисту, превентивних заходів і міжнародної координації для запобігання даному виду злочинних посягань.

Мета статті – визначити сучасні тенденції онлайн-сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей (CSEA), окреслити проблеми вітчизняного та міжнародного нормативно-правового регулювання заходів протидії цим правопорушенням.

Стан опрацювання проблематики. Проблематика сексуального насильства щодо дітей визнається важливим напрямком досліджень вітчизняних та закордонних фахівців.

Так, предметом наукових пошуків Я. Волока, Д. Фінкельгора та К. Мітчелла стали сексуальні посягання на неповнолітніх, вчинені внаслідок онлайн-комунікації [6]. Звертаємо увагу – їх дослідження охоплює період 2001-2002 років, тобто час перед масовим поширенням соціальних мереж. Це підтверджує нашу гіпотезу про те, що проблема кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, вчинених з використанням мережі інтернет, мала системний характер у Західному світі задовго до її поширення в Україні.

О.М. Бандурка у своїх дослідженнях акцентує увагу на соціально-психологічних чинниках, що сприяють поширенню секстингу серед підлітків. Учений також виокремлює низку типових ознак, за якими дитина може ідентифікувати потенційно небезпечну особу в онлайн-просторі. На думку автора, формування у дітей критичного мислення щодо комунікації в мережі є одним із ключових інструментів превенції сексуального онлайн-насильства [7].

Соціально педагогічний аспект протидії сексуальному насильству над дітьми досліджувала Л. Горобчук. В своїй роботі авторка підкреслила актуальність розвитку у молоді навичок цифрової безпеки та формування критичного мислення щодо комунікації в інтернеті [10].

О.І. Груздь та К.О. Швидка розкрили питання профілактики злочинів, які вчиняються щодо статевої свободи та статевої недоторканості неповнолітніх і малолітніх осіб [11].

В.В. Василевич та Ю.О. Левченко приділили увагу латентності сексуального насильства над дітьми та окреслили шляхи вирішення цієї проблеми [9].

У своїй роботі Н.О. Симоненко визначила ознаки грумінгу та кібергрумінгу, проаналізувала питання кримінальної відповідальності за такі дії [21]. Ця ж проблема стала предметом наукового пошуку науковців П.М. Маланчука та В.О. Березовської [20].

І.А. Копйова у своїй праці розкрила кримінально-правову кваліфікацію дитячого секстингу, сексторшену і онлайн-грумінгу, передбаченого ст. 156-1 ККУ [18].

При тому особливості кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, вчинених з використанням мережі інтернет в умовах цифровізації українського суспільства, у роботах вітчизняних науковців комплексно розкрито не було.

Викладення основного матеріалу. Для адекватного розуміння та запобігання сучасних форм сексуального насильства щодо дітей в онлайн-середовищі важливо спиратися на уніфіковану термінологію. У цьому сенсі вважаємо за доцільне використовувати «Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse» (UNICEF та Interagency Working Group, 2016), затвердженого на основі Конвенції ООН про права дитини (1989) та Лансаротської конвенції (2007). Саме тут було уніфіковано ключові терміни з метою уникнення плутанини у сфері політики та правозастосування [3]. Зокрема, цей документ визначає онлайн-сексуальну експлуатацію та насильство щодо дітей (CSEA) як узагальнююче поняття, що охоплює весь спектр злочинів, включаючи всі форми сексуального насильства та експлуатації дітей, а також ті, що вчиняються із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

Глобальний характер проблеми кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей в умовах цифровізації суспільства підтверджується численними звітами міжнародних організацій.

Згідно звіту UNICEF «When Numbers Demand Action: Confronting the Global Scale of Sexual Violence Against Children» (2024 рік) у світі понад 650 мільйонів дівчат і жінок (приблизно кожна п'ята) зазнали сексуального насильства в будь-якій формі до досягнення 18 років. З них понад 370 мільйонів (кожна восьма) стали жертвами контактних форм насильства, зґвалтувань, натомість 280 мільйонів зазнали неконтактних форм сексуального насильства [4, с. 9]. Для хлопчиків і чоловіків аналогічна загальна цифра становить 410-530 мільйонів (кожен сьомий), з яких 240-310 мільйонів зазнали саме контактних форм насильства [4, с. 14].

За даними міжнародного звіту Childlight (2024), проблема сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей в Інтернеті має глобальний і масовий характер. За оцінками дослідників, понад 300 мільйонів дітей віком до 18 років упродовж останніх 12 місяців зазнали різних форм сексуальної експлуатації або насильства в онлайн-середовищі – це приблизно кожна восьма дитина в світі, з новим зареєстрованим випадком кожної секунди. Ця ж частка дітей 1 з 8 повідомила про випадки сексуальних домагань у мережі, що проявлялися у вигляді нав'язливих або маніпулятивних повідомлень сексуального характеру, спрямованих на встановлення небажаної інтимної взаємодії та зазнала шкоди, пов'язаної із залученням до створення або перегляду сексуалізованого контенту, що відбувалося незалежно від волі дитини та завдавало їй психологічної шкоди в цифровому середовищі [1, с. 6-7].

Доповнює цю картину звіт WeProtect Global Alliance «Global Threat Assessment 2023: Assessing the Scale and Scope of Child Sexual Exploitation and Abuse Online» (2024), де зафіксовано зростання кількості звітів про матеріали сексуального насильства над дітьми (CSAM) на 87% порівняно з 2019 роком. Під «звітами про CSAM» маються на увазі повідомлення про виявлення такого контенту, який надходить від інтернет-провайдерів (наприклад, Meta чи Google), користувачів платформ та автоматизованих систем сканування до спеціалізованих центрів, таких як Національний центр зниклих та експлуатованих дітей США (NCMEC).

Результати опитувань, проведених у межах проекту Disrupting Harm (спільний проект ECPAT International, INTERPOL, and UNICEF Innocenti-Global Office of Research and Foresight) у 13 країнах Східної та Південної Африки, а також Південно-Східної Азії у 2022 році, свідчать, що в окремих державах до 20 % дітей зазнавали сексуальної експлуатації або насильства в Інтернеті протягом попереднього року. Подібні висновки підтверджуються і глобальним опитуванням, проведеним WeProtect Global Alliance у 2021 році, відповідно до якого 54% респондентів повідомили, що в дитячому віці стикалися з онлайн-сексуальними посяганнями.

Окрему загрозу становить поява нових форм онлайн-насильства щодо дітей. Зокрема, у грудні 2022 року Федеральне бюро розслідувань США (FBI) оприлюднило попередження про різке поширення схем фінансового сексуального шантажу, орієнтованих на дітей і підлітків. Кількість

повідомлень про такі посягання, отриманих NCMEC, зросла на 7200% упродовж 2021-2022 років [5, с. 4].

Європейському Союзу ситуація не менш проблемна. За даними звіту Європейського Парламенту «Violence Against Children in the European Union: Current Situation» (2024) насильство щодо дітей залишається масштабною та системною проблемою, зокрема в цифровому середовищі. За оцінками European Parliamentary Research Service (EPRS), кожна п'ята дитина в Європі зазнавала сексуального насильства, включно з посяганнями, що вчиняються з використанням ІКТ [2, с. 7]. Згідно з узагальненими даними для 53 європейських країн 9,6% дітей (13,4% дівчаток і 5,7% хлопчиків) зазнали сексуального насильства, що відповідає приблизно 18 мільйонам жертв [2, с. 9]. Пандемія COVID-19 суттєво посилила ризики насильства щодо дітей, зокрема в онлайн-просторі. Запровадження локдаунів, тривале перебування дітей удома, обмеження доступу до освіти та соціальних контактів призвели до зростання вразливості неповнолітніх. У низці держав-членів Європейського Союзу в цей період було зафіксовано збільшення випадків онлайн-сексуального насильства щодо дітей приблизно на 50%, що вказує на прямий часовий зв'язок між пандемійними обмеженнями та інтенсифікацією цифрових форм злочинних посягань [2, с. 12].

Навантаження на системи захисту дітей у Європі підтверджується й статистикою звернень. У 23 європейських країнах за один рік зафіксовано понад 550 тисяч звернень до служб захисту дітей, коли в середньому дитячі гарячі лінії обробляють близько 1,2 мільйона звернень щороку. У період 2019-2021 років близько 100 тисяч звернень стосувалися сексуального насильства, що становить приблизно 20% від загальної кількості, при цьому частка звернень, пов'язаних з онлайн-експлуатацією, демонструє стійку тенденцію до зростання [2, с. 11]. Ця тенденція розглядається у взаємозв'язку з тим, що кожен третій користувач інтернету у світі є дитиною, а цифрове середовище дедалі активніше використовується як для комунікації, так і для навчання та дозвілля [2, с. 5].

Таким чином, сучасні тенденції розвитку онлайн-сексуальної експлуатації та насильства щодо дітей характеризуються стрімким зростанням, що значною мірою зумовлене широкою доступністю мережі інтернет, відсутністю чітких вікових бар'єрів в онлайн-просторі, екстериторіальністю кіберзлочинів, високим рівнем анонімності та наднаціональним характером віртуального середовища.

Масштаби окресленої проблеми зумовлюють заходи протидії, що ґрунтуються на профільному законодавстві. Так, Конвенція ООН про права дитини (1989) [16] закріплює обов'язок урядів «захистити дитину від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуальних розбещень» (стаття 34). Норми щодо захисту дітей від сексуального насильства містять Факультативний протокол до Конвенції ООН щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та порнографії [22], Будапештська конвенція про кіберзлочинність (2001) [8], Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950) [12].

Базовим міжнародно-правовим актом щодо захисту дітей від сексуальної експлуатації є Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (далі – Лансаротська конвенція), прийнята 25 жовтня 2007 року у м. Лансароте (Іспанія) [17]. Україна підписала цю Конвенцію 14 листопада 2007 року та ратифікувала її Законом України від 20 червня 2012 року № 4988-VI, взявши на себе обов'язок імплементувати її положення у національне законодавство.

У контексті досліджуваної проблематики на наш погляд особливе значення має стаття 23 Лансаротської конвенції, яка зобов'язує держави-учасниці криміналізувати домагання до дітей для сексуальних цілей за допомогою ІКТ, якщо після такої пропозиції були вчинені дії, спрямовані на реалізацію зустрічі. Йдеться про випадки, коли доросла особа з метою сексуального насильства чи експлуатації встановлює контакт з дитиною шляхом інформаційно-комунікаційного обміну, а згодом ініціює зустріч, супроводжуючи це хоча б однією дією, яка свідчить про серйозний намір реалізувати цю зустріч. Важливість цієї норми полягає у визнанні необов'язковості факту сексуального контакту для кримінальної відповідальності, адже суспільна небезпечність цього діяння обумовлена самим фактом маніпулятивного контакту з дитиною для майбутнього сексуального посягання.

Лансаротська конвенція стала першим міжнародно-правовим актом, що системно визначив зміст поняття «домагання до дітей у сексуальних цілях» як цілеспрямований процес підготовки дитини до сексуального насильства, зумовленого наміром використати її для власного сексуаль-

ного задоволення. Така діяльність може полягати у встановленні з дитиною довірливих чи дружніх контактів, нерідко з використанням маскуваності особистості (зокрема, коли дорослий видає себе за однолітка). Подальший вплив спрямовується на поступове введення дитини в обговорення інтимної тематики та демонстрацію матеріалів сексуального характеру з метою зниження її психологічного опору і руйнування внутрішніх заборон щодо сексуальних дій [20]. У низці випадків дитина може бути залучена до створення порнографічних матеріалів, зокрема шляхом отримання від неї відвертих зображень або відеозаписів, виготовлених за допомогою цифрових пристроїв [21]. Такі матеріали стають для правопорушника засобом тиску та контролю, зокрема через погрози їх розголошення чи поширення [18].

У зазначеній нормі вперше було зафіксовано принципово новий підхід, відповідно до якого об'єктом кримінально-правового захисту є не лише тілесна недоторканість дитини, а й її свобода від маніпулятивного впливу, що формується в електронному середовищі. Сутність правового механізму, передбаченого статтею 23, полягає у визнанні небезпеки як самої пропозиції сексуального контакту, так і процесу налагодження довірливого зв'язку, який є передумовою майбутнього фізичного контакту. Таким чином, Конвенція виходить за межі класичного підходу до розуміння сексуального злочину і фіксує, що готування до нього в умовах цифрового середовища вже становить суспільну небезпеку, оскільки включає в себе активний психологічний вплив на дитину.

З моменту прийняття згаданої Конвенції дії, визначені її 23 статтею, у міжнародно-правовому дискурсі отримали назву grooming («грумінг»). Йдеться про налагодження довірливих відносин із дитиною з метою вчинення щодо неї сексуального насильства або інших форм сексуальної експлуатації. Якщо така діяльність здійснюється в мережі інтернет, вона визначається як cybergrooming («кібергрумінг»).

Імплементация норми Конвенції про «домагання до дітей у сексуальних цілях» в українському кримінальному законодавстві відбулася через затвердження у 2021 році Законом № 1256-IX [13] нової статті 156-1 Кримінального кодексу України. Ця стаття охоплює як фізичні, так і віртуальні форми встановлення контакту з неповнолітніми, що мають на меті вчинення дій сексуального або розпусного характеру. Відповідно до ч.1 ст. 156-1 КК України [19], злочин вважається закінченим з моменту, коли після пропозиції зустрічі було вчинено хоча б одну дію, спрямовану на її реалізацію. Приміткою до статті уточнюється, що поняття «зустріч» охоплює також ті, що організовані за допомогою ІКТ. Відповідальність настає незалежно від того, чи була фактично реалізована зустріч, що відповідає логіці статті 23 Конвенції.

В Україні імплементация статті 23 Лансаротської конвенції через ст. 156-1 КК України засвідчила визнання державою високого рівня суспільної небезпечності таких дій, які раніше залишались поза межами кримінально-правової репресії попри їх поширення в цифровому середовищі. Однак впровадження цієї норми з затримкою спричинило втрату цінного часу, протягом якого правоохоронні органи могли б напрацювати практичний досвід запобігання цьому виду посягань та сформувати дієві превентивні механізми. Зокрема, своєчасне впровадження норм дало б змогу раніше розробити спеціалізовані тактики розслідування таких злочинів, що, своєю чергою, підвищило б ефективність притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності.

У контексті національного регулювання кібербезпеки стаття 1 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» надає чіткі визначення поняттям кіберзлочинів та кіберзлочинності, підкреслюючи їх як форми протиправної діяльності в цифровому просторі, що загрожують суспільним інтересам [14]. Водночас Стратегія кібербезпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 серпня 2021 року (на основі рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року), ідентифікує кіберзлочинність як одну з ключових загроз, але деталізуючи види кіберзлочинів, які набувають поширення, не згадає кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості. Однак Стратегія акцентує увагу на трансформаційних впливах пандемії COVID-19 на соціальну поведінку суспільства, що призвело до стрімкого переходу значної частини суспільних відносин у дистанційний формат із активним використанням електронних сервісів та інформаційно-комунікаційних систем [15]. Цей фактор суттєво посилив вразливість до кіберзагроз і створив передумови для еволюції форм злочинності, зокрема тих, що посягають на статево-свободу та статево-недоторканість дітей. Оскільки чинна Стратегія не виділяє онлайн-сексуальну експлуатацію дітей як окрему загрозу, її врахування є доцільним при розробці нової стратегії в майбутньому.

Висновки. Відповідно до вище вказаного можна зробити наступні висновки та пропозиції:

Станом на сьогодні спостерігається чітка тенденція підвищення рівня залученості дітей до інтернет-середовища. Зростання онлайн-складової в механізмі кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей критично проявилось під час пандемії COVID-19. До того ж, у низці досліджень і звітів за цей період фіксується суттєве збільшення динаміки фактів онлайн-сексуального насильства щодо дітей, яке в окремих випадках оцінюється на рівні до 50%.

Запізнілий характер реагування на виклики, пов'язані з онлайн-злочинністю, наочно підтверджується значним часовим розривом між ратифікацією Лансаротської конвенції (2012 рік) та імплементацією її статті 23 у національне кримінальне законодавство шляхом прийняття статті 156-1 КК України (2021 рік).

Зростання масштабів даного виду злочинності свідчить про те, що правоохоронні органи і держава загалом перебувають у позиції «доганяючої» сторони у сфері запобігання таким посяганням. Незважаючи на криміналізацію відповідних діянь, запровадження окремої комплексної стратегії запобігання онлайн-сексуальній злочинності щодо дітей на державному рівні не відбулося. У чинній Стратегії кібербезпеки України зазначена загроза не виділена окремо, що актуалізує необхідність належного врахування цього напрямку під час розроблення та ухвалення нової стратегічної політики у сфері кібербезпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Childlight. To Illuminate and Eliminate Child Sexual Exploitation and Abuse: Childlight Update 2024. Edinburgh: Childlight – Global Child Safety Institute, University of Edinburgh, 2024. URL: https://www.childlight.org/uploads/publications/Annual_Report_2024.pdf (дата звернення: 23.11.2025).
2. European Parliamentary Research Service. Violence Against Children in the European Union: Current Situation. Brussels: European Parliament, 2024. URL: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA\(2024\)762472](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA(2024)762472) (дата звернення: 23.11.2025).
3. Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse (Luxembourg Guidelines). Interagency Working Group (UNICEF, ECPAT et al.). Luxembourg, 2016. 100 p. URL: <https://www.unicef.org/media/66731/file/Terminology-guidelines.pdf> (дата звернення: 23.11.2025).
4. UNICEF. When Numbers Demand Action: Confronting the Global Scale of Sexual Violence Against Children. 2024. URL: <https://data.unicef.org/resources/when-numbers-demand-action/> (дата звернення: 23.11.2025).
5. WeProtect Global Alliance. Global Threat Assessment 2023: Assessing the scale and scope of child sexual exploitation and abuse online, to transform the response. London, 2024. URL: <https://www.weprotect.org/global-threat-assessment-23/> (дата звернення: 23.11.2025).
6. Wolak J., Finkelhor D., Mitchell K. J. Internet-initiated sex crimes against minors: Implications for prevention based on findings from a national study. *Journal of Adolescent Health*. 2004. Vol. 35, Iss. 5. P. 424.e11–424.e20. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2004.05.006>.
7. Бандурка О.М. Соціально-психологічні чинники секстингу серед підлітків. *Соціально-психологічні технології розвитку особистості* : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Кривий Ріг, 27 берез. 2020 р.). Кривий Ріг: КДПУ, 2020. С. 86–90. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/27_03_2020/pdf/86.pdf (дата звернення: 23.11.2025).
8. Будапештська конвенція про кіберзлочинність: Міжнародний документ від 23.11.2001 № 994_575. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575 (дата звернення: 23.11.2025).
9. Василевич В.В., Левченко Ю.О. Латентність сексуального насильства над дітьми та шляхи її подолання. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2023. Т. 34 (73), № 2. С. 145–150. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.79.2.22>.
10. Горобчук Л. Соціально-педагогічні аспекти протидії сексуальному насильству над дітьми в цифровому середовищі. *Гуманітарний вісник*. 2022. Вип. 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.5.2> (дата звернення: 23.11.2025).

11. Груздь О.І., Швидка К.О. Профілактичні заходи запобігання статевим злочинам щодо неповнолітніх. *Вісник кримінального судочинства*. 2022. № 4. С. 78–85. URL: <https://elar.nauvis.edu.ua/jspui/handle/123456789/22623> (дата звернення: 23.11.2025).
12. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04.11.1950 № 995_004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 23.11.2025).
13. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо запровадження кримінальної відповідальності за домагання до дитини з метою її сексуальної експлуатації та знуцання Закон України від 19.02.2021 № 1256-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1256-20> (дата звернення: 23.11.2025).
14. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 23.11.2025).
15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 26 серпня 2021 р. № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021> (дата звернення: 23.11.2025).
16. Конвенція ООН про права дитини: Міжнародний документ від 20.11.1989 № 995_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 23.11.2025).
17. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства: Міжнародний документ від 25.10.2007 № 994_927. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927 (дата звернення: 23.11.2025).
18. Копйова І.А. Кримінально-правова кваліфікація дитячого секстингу, сексторшену і онлайн-грумінгу. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2021. № 2 (16). С. 209–216. DOI: <https://doi.org/10.21564/2311-9640.2021.16.244349>
19. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. (дата звернення: 23.11.2025).
20. Маланчук П.М., Березовська В.О. Кібергрумінг та відповідальність за нього. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2020. Вип. 37. С. 124–129. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2020.37.201505>
21. Симоненко Н.О. Кримінальна відповідальність за «грумінг». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2022. Вип. 45. С. 87–92. DOI: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/254367/252612>
22. Факультативний протокол до Конвенції ООН про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії: Міжнародний документ від 03.04.2003 № 995_b09. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b09#Text (дата звернення: 23.11.2025).

Дата першого надходження рукопису до видання: 27.12.2025
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026
Дата публікації: 5.03.2026

© Бутиліна К.О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0